

การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับ
การคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่นระดับอำเภอ
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

นางวรรณิ ชำญชิต

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

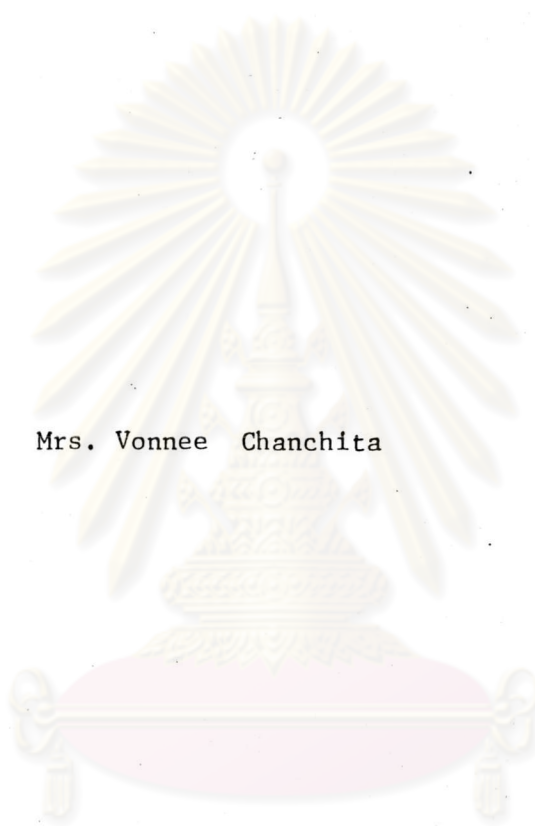
พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-839-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017578

A STUDY OF THE OPERATION OF SUPERVISION IN THE
SELECTED OUTSTANDING PRIMARY SCHOOLS IN DISTRICT
LEVEL UNDER THE JURISDICTION OF SAMUT PRAKAN
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION OFFICE

Mrs. Vonnee Chanchita

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงาน
นิเทศภายในดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อนิสิต

นางวรรณิ ชาญชิต

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช)

วรรณิ ชาญชิต : การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียน
 ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่นระดับอำเภอ สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ (A STUDY OF THE OPERATION OF SUPERVISION
 IN THE SELECTED OUTSTANDING PRIMARY SCHOOLS IN DISTRICT LEVEL UNDER
 THE JURISDICTION OF SAMUT PRAKAN PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION OFFICE)
 อ.ที่ปรึกษา : ผศ.วไลรัตน์ นฤสวัสดิ์, 252 หน้า. ISBN 974-578-839-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินงาน และปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายใน
 โรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานนิเทศภายในดีเด่นระดับ
 อำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เครื่องมือในการวิจัยมีลักษณะ เป็น
 แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง แบบศึกษาเอกสารและส่งไปยังประชากรซึ่งเป็นผู้บริหาร
 ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวน 443 ฉบับ ได้รับคืน 443 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดย
 การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน 3 ขั้นตอน คือ
 การวางแผนโครงการ การดำเนินงานตามแผน และการประเมินผล

การวางแผนโครงการ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา
 และความต้องการของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนด
 ทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยวิธีประชุมปรึกษาหารือ แล้วจัดทำโครงการการนิเทศภายใน

การดำเนินงานตามแผนโครงการ ดำเนินงานโดยคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งมีการ
 ประชุม แบ่งงาน มอบหมายงาน และนิเทศชั้นเรียน

การประเมินผล คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานและ
 สิ้นสุดโครงการ แล้วนำผลไปพัฒนางาน

ปัญหาในการดำเนินงาน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลึกสูตร
 ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติต *ดร. วไลรัตน์*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Prof. Dr. Y. Veerit*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

VONNEE CHANCHITA : A STUDY OF THE OPERATION OF SUPERVISION IN THE
SELECTED OUTSTANDING PRIMARY SCHOOLS IN DISTRICT LEVEL UNDER THE
JURISDICTION OF SAMUT PRAKAN PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION OFFICE
THESIS ADVISOR : ASST. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI, 252 PP.

The purposes of this research were to study the operation and
problems of supervision in selected outstanding primary schools in district
level under the Jurisdiction of Samut Prakan Provincial Primary Education
Office. Research instruments were questionnaires, structured interview sheet
and document study forms. Four hundred and forty-three copies of questionnaires
were distributed to administratass, assistants administrators and teachers and
they were all completed and returned.

Research findings were as follows : the operation of supervision in
selected outstanding primary schools were composed of three steps which were
project planning, project implementation, and project evaluation.

Concerning the project planning step, the school supervisory committee
studied schools' current issues and needs, analyzed problems, problems,
sequencing and make alternative solution through meetings prior to project
preparation.

Concerning the implementation step, the school supervisory committee
was responsible in all activities which were meeting, delegation and classroom
supervision.

Concerning the evaluation step, the school supervisory committee
conducted both formative and summative evaluation for the purpose of task
development.

With regards to problems encountered most schools reported that there
were no problems in the operation.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร V. Chanchitta

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา V. Boonswasdi

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านกรุณาให้ความเอาใจใส่ให้คำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ. ที่นี้ด้วยความซาบซึ้ง อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ คร.นิพนธ์ ไชยหาภิรมย์ ที่ให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงในการทำวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยี่ เณรยอด อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ชูชาติ ทรัพย์มาก อาจารย์ประยงค์ จินดาวงศ์ อาจารย์ศรีประภา สนธิพันธ์ อาจารย์ประภาพรรณ เส็งวงศ์ อาจารย์ดิเรก กันสิทธิ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ศึกษาพิเศษอำเภอ/กิ่งอำเภอ ของจังหวัดสมุทรปราการ ตลอดจนผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินงานพิเศษภายในกี่แก่น ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 11 โรงเรียน ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้าย ขอขอบพระคุณอาจารย์ทวีสุข ชาญชิต ขอขอบคุณ ๆ ทุกคน และหลานวิระ อริยพงศ์ คุณณัฐยา กำแพงทอง และคุณวันเพ็ญ ชาวสะอาท ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำข้อมูล พิมพ์วิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจเสมอมา และที่สำคัญ คือ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุน สำหรับการวิจัยครั้งนี้

วรรณิ ชาญชิต

เมษายน 2534

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	11
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	11
วิธีดำเนินงานวิจัย	12
2. แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ..	17
ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ...	17
ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน ...	19
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ...	21
หลักการนิเทศภายในโรงเรียน	23
ภารกิจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน ..	26
งานนิเทศภายในโรงเรียน	35
กิจกรรมสำหรับการนิเทศการศึกษา	39
กระบวนการทางการนิเทศการศึกษา	42
แผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียน ..	47

บทที่	หน้า
การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	67
3. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	72
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	72
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
การวิเคราะห์ข้อมูล	78
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	162
สรุปผลการวิจัย	165
อภิปรายผลการวิจัย	190
ข้อเสนอแนะ	206
รายการอ้างอิง	208
ภาคผนวก	213
ประวัติผู้เขียน	252

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. การแสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็น รายอำเภอ	73
2. การแสดงจำนวนเครื่องมือในการวิจัยที่ส่งไป และ ได้รับคืน จำแนกเป็นรายโรงเรียน	78
3. การแสดงคำร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร	83
4. การแสดงคำร้อยละของการวางแผนงานนิเทศภายในโรงเรียน	88
5. การแสดงคำร้อยละของการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ นิเทศภายในโรงเรียน	95
6. การแสดงคำร้อยละของการประเมินและรายงานผลแผนงาน/ โครงการนิเทศภายในโรงเรียน	101
7. การแสดงคำร้อยละของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนิเทศ ภายในโรงเรียน	105
8. การแสดงคำร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ- แบบสอบถามซึ่งเป็นครูสายผู้สอน	112
9. การแสดงคำร้อยละของการมีส่วนร่วมในการวางแผนงานนิเทศ ภายในโรงเรียนของครูสายผู้สอน	115
10. การแสดงคำร้อยละของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตาม แผนงานนิเทศภายในโรงเรียนของครูสายผู้สอน	119
11. การแสดงคำร้อยละของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและ รายงานผลของครูสายผู้สอน	124
12. การแสดงรายละเอียดของจำนวนโรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการ นิเทศภายในโรงเรียน	127

ตารางที่

หน้า

13.	การแสดงความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน	147
14.	การแสดงความจำเป็นของโรงเรียนที่จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายการทำงานและครอบคลุมงานนิเทศภายในของโรงเรียน	150
15.	การแสดงความจำเป็นของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียนโดยการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน	151
16.	การแสดงความจำเป็นของโรงเรียนที่จัดทำบันทึกการประชุมการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	153
17.	การแสดงความจำเป็นของโรงเรียนที่มีการนิเทศ ติดตาม ควบคุม กำกับ ผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียน	155
18.	การแสดงความจำเป็นของโรงเรียนที่จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียน	159
19.	การแสดงความจำเป็นของโรงเรียนที่ทำการประเมินผลและรายงานผลแผนงาน/โครงการนิเทศภายในโรงเรียน	160

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย